NØVN Í VIKUNI

Telefon 341800 - Fax 341801 - Fartelefon 216135
e-mail: maggi@sosialurin.fo

Á hesum síðum bera vit tíðindi um merkisdagar, so sum rundar føðingardagar, brúdleypsdagar, starvssetanir o.t.

Niels Marius Petersen 85 ár

Í dag, 12. februar, fyllir kendur sandavágsmaður 85 ár. Tað er Niels Marius Petersen, sum er ein rættilig bygdarmynd í Sandavági

Mestsum øll, ið hava vitjað bara nakrar fáar tímar í Sandavági, munnu hava hitt Niels Marius. Hendan fryntliga, prátingarsama eldri mannin, ið undir føroyskari húgvu og við sigar kemur spákandi eftir gongubreytini og steðgar á og prátar við hvørt menniskja, hann møtir.

Soleiðis er, tá ein hevur góða tíð og framvegis vil vita, hvat gongur fyri seg í bygdini.

Niels Marius Petersen fór sum so mangur til skips á ungum árum. Men hetta gjørdist tó ikki lívsstarv hansara, hóast hann hevði við bátar at gera, tað nakar í bygdini minnist. Hann smíðaði bátar í ein mansaldur.

Hann gjørdi so nógv í ein mansaldur. Tí trúgvur hevur hann verið í tí, hann hevur tykist við. Hóast fleiri jørn vóru í eldinum samstundis, bar til at røkja øll hesi álitisstørv, hann hevur havt. Varð alt lagt saman, hvørt starvið sær, og árini løgd hvørt eftir annað, hevði hann ikki staðið pettið til árs aftan fyri teir gomlu knarkarnar, vit lesa um í Gamla Testamenti.

Bátasmiður ein mansaldur. Linjumaður í fleiri ár. Vegformaður eitt mannaminni. Røktingarmaður annan mansaldur. Bygdarráðslimur og -formaður í eitt mannaminni. Nevndarlimur og formaður í Sandavágs Ítróttarfelag í áravís, umframt eisini nevndarlimur í ÍSF. Og so hevur hann lisið málarar av í Sandavági, tað nakar minnist.

Niel Marius var á yngri árum í Noreg og lærdi at leggja el-linjur, og hann arbeiddi eisini nøkur ár við tí, áðrenn hann fór í starv hjá Landsverkfrøðinginum í Vágum, har hann var formaður í nógv ár. Var millum annað við til at gera landsvegin av Oyrargjógv til Bíggjar.

Hann smíðaði bátar í mong ár. Fyrst saman við pápanum, og seinni einsamallur. Millum annað smíðaðu teir báðir feðgarnir tveir kappróðrarbátar til SÍF. Fýramannafarið Ørnina og áttamannafarið Sandavágsbátin. Tað mundi vera í fimtiárunum.

Niels Marius hevur í mong ár verið álitið, tá eitthvørt skuldi hjálpast upp á kappróðrarbátarnar hjá SÍF. Hann róði sjálvur sum ungur og spældi eisini fótbólt. Fyri sítt arbeiði fyri ítróttarfelagið er hann útnevndur heiðurslimur í SÍF.

Í bygdarráðnum í Sandavági er hann ein tann, sum hevur sitið longst yvirhøvur. Frá 1. januar 1946 út í eitt til 31. december 1976. Árini frá 1958 til 1970 og aftur í 1975/1976 var hann formaður.

Niels Marius røktaði í meira enn 50 ár í Oknadali. Ikki bilti at ganga har, illgongt og bratt var heldur. Skorarnar norðanvert Slættanes var hann við til at røkja, og mangan verður á skoraferðum í dag tikið til, tá hann skuldi bera ein skaddan veðr úr Skorini og líka á lendingina á Slættanesi. Tað er ikki smávegis, og rættilig kempa skal til slíkt.

Eisini hevur hann onkuntíð verið til fugla, hóast tað ikki varð gjørt so nógv av tí í Sandavági.

Honum dámar væl at vera saman við fólki, og enn møtir hann trúliga í dansi í Vága Dansifelag hóast høga aldurin.

Hann er framvegis fastur fúsur í sínum føroyska búna á ólavsøku. Plagar at taka til, at hann gjørdi einaferð eitt sovorðið kvettið á ólavsøku, at har má hann vera á hvørjum ári, so leingi hann livir.

Niels Marius er giftur við Julionnu, sum er úr Havn, og tey eiga trý børn. Tvey búgva í Havn og eitt í Sandavági.

ej

Eivind Gudmundsen 85 ár

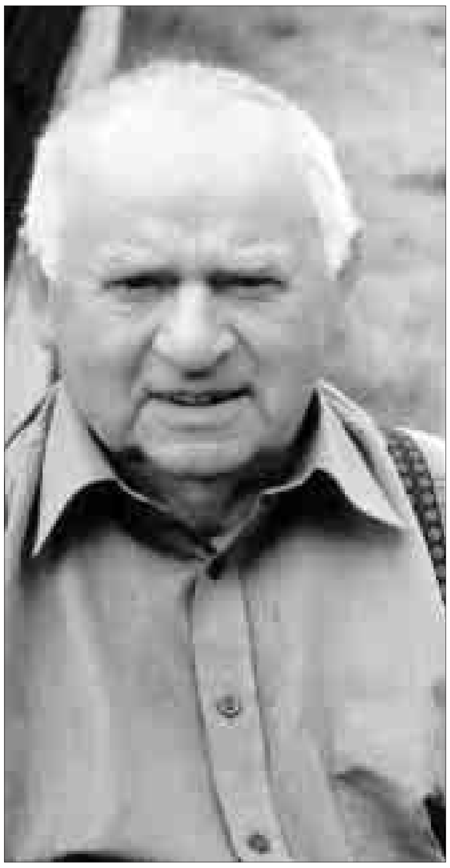

Ein av hesum gomlu baksarunum, sum ikki vil góðtaka, at verðin er broytt seinastu hálvu øldina, Eivind Gudmundsen í Sandavági, fyllir 85 ár sunnudagin 13. februar

Eivind flotnaði, tá hann var so frægur, og hann fleyt, til knøini fóru undan, og ikki var standandi á maskindúrkinum meira. Men enn kemur neyvan »fartøj« inn um Presttanga, sum hann ikki so ella so skal hava eyguni eftir. Huginum bilar einki.

Eivind fór til skips áðrenn seinna heimsbardaga og sigldi eisini undir krígnum. Fekk at kenna álvaran í hesi tíðini, tá einasti bróðurin, Gudmund, fórst við Sólarris undir Íslandi. Men Eivind helt á at sigla.

Hann var seinni í smiðulæru og á maskinskúla. Og síni manndómsár sleit hann á ymsum maskindúrkum. Bæði við trolarum og línubátum.

Eivind var við, tá Sandavágs Trolarafelag varð stovnað í seinnu helvt av fýratiárunum, og trolarin Torkil Ønundarson varð keyptur. Honum var hann so við, ta tíð hann var í Sandavagi. Í 1952 var hann við at stovna felagið Nípuna, sum keypti trolaran Eiðiskoll, ið fekk stjørnunavnið Venus. Eitt navn, sum fylgdi Eivindi alla hansara reystastu tíð.

Trolarin Venus varð seldur seinast í fimtiárunum, og Eivind var eitt stutt skifti við øðrum skipum. Millum øðrum línubátinum Gamla Andrasi. Hetta sum liður í at læra slíkt skip at kenna, tí hann hevði saman við øðrum í hyggju at lata skip av sama slagi smíða í Noreg.

Í 1961 var Eivind í Noreg og hevði eftirlit, meðan línuskipið Venus varð smíðað. Og hetta skip gjørdist hansara arbeiðspláss komandi nógvu árini.

Tíggju ár seinni, í 1971, var hann við til at keypa Eirik Jall, sum fekk navnið Mars. Mars hevur so verið í »familjuni« til í seinastu viku, tá hann varð seldur til Hósvíkar. Venus er enn nakað nær, hóast hann eitt stutt skifti fyrst í nítiárunum hevði heimstað í Miðvági.

Eivind var við Venusi til 1977, tá hann fór við Mars. Og har var hann so, til hann í 1983 mátti leggjast flatur og skifta bæði knøini. Tá fór hann ikki aftur til skips.

Men frið bant hann ongan. Baksaði altíð við eitthvørt. Bátar, kálvar, seyð, dunnur, og sanniliga um ikki eitt ross eisini einaferð var í húsinum. Men tað átti ein av synunum, sigur hann.

Hóast høgan aldur og heldur vánaligt gongulag, er hann framvegis klárur í erva og fylgir rættiliga væl við, hvat skipini gera. Enn veit hann, hvør er innan fyri Tangan, og til teirra, sum á feltinum eru, ringir hann javnan. Veit mestsum akkurát, hvussu nógvar kurvar eru í hvørjum háli, og hvussu nógvar greipur hanga á gelendaranum.

Og hann hevur ongar ætlanir um at leggja inn enn. Hevur júst ognað sær ein jeep afturat. Tí ein keitúr má hann sleppa, tá hann ætlar sær tað.

Ella oman í Undirhúsið at spæla kort, sum er tað stóra frítíðarítrivið hesa myrku tíðina.

Tað er ikki keðiligt at kenna Eivind. Bráður sum hann er, er einki við at bíða við nøkrum, til tað liggur fyri at avgreiða tað. Tá hann heldur, at tað skal gerast, so er bara at vera klárur. Telefonin kann ringja nær sum helst.

– Nú gamli. Nú manglar ein makkari.

Hann vil spæla kort, og um tú ert staddur í Sørvági ella á Strondum ger tað sama. Hann situr klárur at geva, tá tú møtir.

Sambandsmaður er hann um ein háls og vil hvørki síggja ella hoyra grett eitt einasta orð um um fullveldi ella nakað av tí slagnum. Tað kann ikki brúkast til nakað sum helst, heldur hann uppá.

Eivind er giftur við Jonu, ið er av Dunganum í Sørvági. Tey eiga níggju børn, og eina rúgvu av ommu- og abbabørnum. Øll børnini búgva í Vágum, uttan ein dóttir, sum býr á Álandi.

Eivind og Jona eru burturstødd á føðingardegi hansara.

ej